

Instituto da Lingua Galega  
Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

## PRIORIDADES, OBXECTIVOS E AXENDA CIENTÍFICA DO ILG

### 1. PRIORIDADES ESTRATÉXICAS E OBXECTIVOS (Plan Estratéxico 2023-2026)

Para levar a cabo a súa misión e alcanzar a súa visión, o ILG estableceu cinco prioridades estratéxicas, que se concretan en 11 obxectivos.

#### Prioridades estratéxicas

1. Impulsar unha investigación innovadora da lingua galega, con alto impacto científico, que, ademais de xerar coñecemento, contribúa a promover o seu uso en todos os ámbitos (en especial. nos contornos dixitais) e a súa valoración social como patrimonio cultural compartido
2. Fortalecer a captación e formación de talento investigador, orientado ás novas prioridades da axenda científica
3. Incrementar e valorizar a transferencia de coñecemento e a incidencia social do labor do ILG
4. Aumentar a captación de recursos competitivos, especialmente en programas da UE
5. Implementar os cambios organizativos necesarios para desenvolver con éxito o novo Plan Estratéxico e a axenda científica

Estas prioridades concrétanse nos **obxectivos** seguintes:

#### Investigación e talento

---

- O1. Despregar totalmente a nova axenda científica
- O2. Incrementar a produción científica (publicacións) do ILG e o seu impacto
- O3. Captar e manter un maior número de investigadoras/es en formación
- O4. Aumentar a captación de fondos competitivos e a participación en proxectos europeos

**Instituto da Lingua Galega**  
Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

### **Transferencia de coñecemento e incidencia social**

---

- O5. Estructurar e incrementar a valorización das actividades de transferencia de coñecemento
- O6. Aumentar o impacto en sectores especializados e público xeral do coñecemento xerado polo ILG
- O7. Incrementar o recoñecemento e a proxección pública do ILG

### **Desenvolvemento institucional**

---

- O8. Adaptar a organización á nova axenda científica e ás prioridades estratéxicas do ILG
- O9. Promover patrocinios e captación de fondos privados
- O10. Reforzar e alinear o equipo
- O11. Reforzar e proxectar o compromiso do ILG coa equidade de xénero

## **2. AXENDA CIENTÍFICA (aprobada no Consello Científico do 22/09/2026)**

A axenda científica do ILG configúrase ao redor de catro grandes áreas: *Lingua e sociedade*, *Estudos literarios e culturais*, *Humanidades dixitais* e *Educación, lingua e literatura*. Trátase de catro áreas estreitamente interrelacionadas. Os recursos e ferramentas dixitais que se desenvolven no Instituto contribúen ao avance da investigación lingüística e literaria, ao tempo que facilitan a difusión dos seus resultados á comunidade científica e á sociedade en xeral mediante recursos dixitais de acceso libre. Pola súa banda, a área de Educación, lingua e literatura desempeña un papel transversal, ao constituír un ámbito de aplicación e transferencia dos resultados obtidos nas áreas de Lingua e sociedade e Estudos literarios e culturais. Nos catro campos ocupan un lugar relevante os estudos que conectan o galego con outros ámbitos lingüísticos da Romanía, particularmente co da lusofonía.

A investigación desenvolvida nas catro áreas réxese polos principios da ciencia aberta. Ademais do acceso libre aos resultados, o ILG comprométese a que os datos e recursos

**Instituto da Lingua Galega**

Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

que xere sexan localizables, accesibles, interoperables e reutilizables (principios FAIR), mediante o uso de licenzas abertas, a adopción de estándares de codificación e anotación de uso internacional e a atención á súa sostibilidade e mantemento a longo prazo, en coherencia coa participación do Instituto en CLARIN e DARIAH.

Ofrécense a seguir os ámbitos ou liñas de investigación vinculadas con cada unha das áreas indicadas.

## **2.1 LINGUA E SOCIEDADE**

A lingua é unha realidade social, de tal xeito que o seu estudo non pode prescindir de factores sociais que condicionan a súa forma, o seu funcionamento, a súa variación e os cambios que experimenta. Ao mesmo tempo, é indubidable tamén o poder social que a lingua ten, pois é o principal vehículo para o establecemento de relacións sociais e o medio fundamental para a transmisión de ideas, de tal xeito que por medio da lingua se crean na sociedade novas visións ou se consolidan prexuízos e estereotipos. A influencia mutua entre lingua e sociedade, así como o estudo da realidade sociolingüística e as investigacións orientadas á planificación e á política lingüística, constitúen o principal obxecto de estudo desta área de investigación, na cal establecemos tres liñas prioritarias: “Variación, cambio e contacto lingüístico”, “Discursos, identidades e ideoloxías” e “Dinámicas sociolingüísticas e política lingüística”. O obxectivo é dotar a investigación que se está levando a cabo no ILG, en diferentes dimensións lingüísticas, dunha orientación común que lle dea coherencia e permita que este Instituto se converta nun centro de referencia nas liñas indicadas.

Un interese común ás tres liñas é a difusión e transferencia á sociedade dos coñecementos derivados da investigación, promovendo que os resultados obtidos transcendan o ámbito académico e contribúan á valoración e á comprensión social da realidade lingüística galega. Do mesmo xeito, as tres liñas comparten o obxectivo de contribuír á formación de novo persoal investigador e á renovación das capacidades investigadoras do ILG.

### **2.1.1 Variación, cambio e contacto lingüístico**

Esta liña de investigación ten como obxectivo estudar a variación e o cambio lingüísticos, así como o contacto entre linguas, un dos factores que precisamente pode inducir os procesos de cambio. Os principais focos de interese son:

**Instituto da Lingua Galega**

Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

- Analizar a variación do galego en diferentes niveis lingüísticos (fonético, prosódico, léxico-semántico e morfosintáctico) e desde distintas perspectivas teóricas e metodolóxicas.
- Estudar o galego en función de diferentes parámetros de variación: o cronolóxico, a procedencia xeográfica do/a falante, a súa idade, o grupo social ao que pertence, o seu xénero, o rexistro e contexto nos que se empregan as diferentes variedades lingüísticas, o xénero textual etc. Neste sentido, é obxecto de especial atención no ILG o estudo da variación diatópica, sendo o *Atlas lingüístico do galego*, proxecto fundacional aínda en andamento, un eixe tractor nesta liña de investigación.
- Investigar o cambio lingüístico en tempo aparente, a partir da análise de materiais tomados de falantes de distintas xeracións, así como en tempo real, aproveitando os materiais lingüísticos recollidos en décadas anteriores, moitos deles polo propio ILG.
- Analizar os fenómenos de contacto entre linguas e variedades, nos diferentes planos da lingua arriba mencionados, así como a súa incidencia no cambio lingüístico en función, unha vez máis, de diferentes parámetros de variación (xeográfico, social etc.).
- Realizar investigación interdisciplinaria para analizar e coñecer os factores que afectan aos procesos de variación, contacto e cambio lingüístico (urbanización, mudanzas demográficas, poboamento histórico etc.).

Para levar a cabo esta investigación, é fundamental, ademais dos traballos de documentación, o desenvolvemento de corpus, bases de datos e outros recursos que permitan a análise da variación, o cambio e o contacto lingüísticos, o que entronca coa segunda área de investigación, as *Humanidades dixitais*.

### 2.1.2 Discursos, identidades e ideoloxías

O obxectivo desta liña é analizar as relacións que se establecen, no marco da sociedade galega, entre lingua e identidades e entre lingua e ideoloxías, especialmente as ideoloxías lingüísticas, así como estudar a construción de identidades e a (re)creación de ideoloxías a través do discurso. Os principais centros de interese son:

- Estudar os procesos de construción discursiva de identidades sociolingüísticas e culturais.

**Instituto da Lingua Galega**

Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

- Investigar en volta do emprego de diferentes repertorios lingüísticos e, dentro destes, de elementos lingüísticos como indexadores de identidades sociais, así como de ideoloxías lingüísticas e sociais.
- Analizar, a través dos discursos e das interaccións, con atención especial aos medios de comunicación e ás redes sociais, a (re)producción de ideoloxías lingüísticas, as cales condicionan os valores que os falantes lles outorgan ás linguas e ás variedades lingüísticas, e que determinan as actitudes e crenzas sobre elas.
- Estudar o papel que as identidades e ideoloxías xogan (e xogaron) nas dinámicas de variación e cambio lingüísticos, analizadas na liña anterior.
- Analizar o multilingüismo e os contextos multilingües a partir das prácticas discursivas que se xeran neles, con especial atención aos discursos da xente nova.
- Estudar a variedade estándar e o seu papel, percepción e valoración na sociedade galega.

### 2.1.3 Dinámicas sociolingüísticas e política lingüística

O obxectivo desta liña é analizar os factores que inflúen na normalización do galego, achegando datos que sirvan de base na toma de decisións políticas e institucionais. Preténdese abordar o idioma como un fenómeno social vivo, analizando os prexuízos, usos e percepcións que condicionan o seu prestixio e presenza na comunidade. Os principais puntos de interese son:

- Analizar datos demolingüísticos sobre a lingua galega relativos ao seu coñecemento, uso e actitudes.
- Estudar os factores e axentes que condicionan os procesos de transformación sociolingüística en Galicia.
- Estudar as actitudes, crenzas e ideoloxías lingüísticas que condicionan a valoración social do galego fronte a outras linguas e que determinan o seu uso, coñecemento e transmisión.
- Estudar os padróns de transmisión da lingua dentro do ámbito familiar, así coma nos contextos de socialización durante os primeiros anos de vida, para coñecer cales son os factores que interrompen ou fortalecen a continuidade do idioma.

**Instituto da Lingua Galega**

Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

- Estudar os procesos de mudanza lingüística entre os neofalantes e os factores que favorecen ou dificultan a súa consolidación como falantes habituais de galego.

## 2.2 ESTUDOS LITERARIOS E CULTURAIS

A lingua, a literatura e a cultura son dimensións inseparables dos procesos de construción, transmisión e proxección social dunha comunidade. O obxectivo desta área é dotar a investigación que se desenvolve no ILG no ámbito dos estudos literarios e culturais dunha orientación común que favoreza a integración de perspectivas, fortaleza sinerxías coas restantes liñas de investigación do Instituto, e contribúa ao avance do coñecemento sobre a realidade lingüística, literaria e cultural de Galicia.

Os seus principais centros de interese son:

- Analizar a literatura e a cultura galega desde perspectivas críticas contemporáneas (xénero, ecoloxía, decolonialidade...) incorporando enfoques interdisciplinarios.
- Investigar os procesos históricos de construción e mais de transmisión da literatura e da cultura dos séculos XIX-XXI.
- Xestionar e tratar materiais literarios e culturais para a súa preservación, edición, difusión e estudo.
- Contribuír á formación do persoal investigador a través de actividades centradas nos estudos da literatura e da cultura.
- Impulsar a transferencia do coñecemento mediante a divulgación científica e a ciencia aberta.

## 2.3 HUMANIDADES DIXITAIS

A terceira grande área de investigación do ILG son as Humanidades Dixitais. Ata o momento, o Instituto centrouse sobre todo no deseño de recursos e ferramentas dixitais para compilar, preservar e dar a coñecer o patrimonio galego lingüístico e cultural, así como para facilitar o seu estudo e, daquela, xerar coñecemento. Sen deixar de consolidar esta liña de traballo, o ILG contribúe tamén nos últimos tempos ao desenvolvemento de tecnoloxías lingüísticas de alto impacto social, orientadas a mellorar a comunicación e o acceso á información e a garantir a presenza do galego nos novos contornos dixitais. Este campo artéllase, polo tanto, ao redor de dúas liñas de investigación, intimamente ligadas

**Instituto da Lingua Galega**  
Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

entre si, que se ven impulsadas pola participación do Instituto no novo consorcio español de [CLARIAH](#):

### 2.3.1 Tecnoloxías lingüísticas

Dentro desta liña enmárcanse os obxectivos de contribuír, en colaboración con equipos de tecnoloxías e de informática, ao desenvolvemento, á mellora e á aplicación de recursos tecnolóxicos para a lingua galega, de maneira especial no ámbito das tecnoloxías da lingua falada. O [Proxecto Nós](#) é o principal proxecto tractor nesta liña, cuxos centros de interese máis relevantes son:

- Compilar corpus lingüísticos de lingua falada con transcricións aliñadas para a obtención de modelos lingüísticos aptos para o desenvolvemento de tecnoloxías de fala en galego (recoñecemento da fala e síntese de voz).
- Desenvolver recursos para o recoñecemento de lingua falada, con capacidade de recoñecer diferentes acentos, voces e estilos.
- Desenvolver recursos para a síntese de fala, que permitan diferentes modalidades e estilos, incluídas voces personalizadas e expresión de emocións.

### 2.3.2 Recursos e infraestruturas dixitais para a lingua e o patrimonio

O obxectivo desta liña é o desenvolvemento de ferramentas e recursos dixitais que, dunha banda, contribúan á compilación, preservación e edición dos datos e obras que conforman o patrimonio galego lingüístico, literario e cultural e, doutra banda, permitan a súa análise, visualización e difusión, tanto entre a comunidade investigadora como na sociedade en xeral, axudando á súa posta en valor. No marco desta liña priorizamos:

- Compilar corpus de textos, tanto orais como escritos, que facilitan o acceso a unha gran cantidade de datos lingüísticos auténticos, permitindo a detección de regularidades que axudan a comprender o funcionamento da lingua, tanto en épocas pasadas como na actualidade. Estes corpus, ademais, son fundamentais para o desenvolvemento de tecnoloxías lingüísticas (vid. a liña correspondente).
- Elaborar desde o propio centro dicionarios e outras bases de datos que ofrecen información de diferente tipo sobre o repertorio lingüístico galego.
- Realizar edicións dixitais, que difunden creacións galegas literarias e culturais, facilitan a súa comprensión e ofrecen novas posibilidades de achegamento aos textos.

**Instituto da Lingua Galega**

Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

- Desenvolver recursos que permiten achegarse de maneira conxunta e doada a un grupo de obras, moitas veces de difícil acceso ou mesmo inéditas. Destacan neste grupo de recursos os “dicionarios de dicionarios”, que permiten acceder, a través dunha única e sinxela consulta, á información contida en varias obras lexicográficas.
- Desenvolver recursos que ofrecen a visualización de datos lingüísticos (léxico xeral, onomástica, prosodia etc.). Particularmente, cómpre mencionar o emprego de técnicas propias dos Sistemas de Información Xeográfica (SIX) para a visualización de datos lingüísticos con referencia xeográfica, desenvolvidos no marco dos proxectos de xeografía lingüística.
- Desenvolver ferramentas de análise lingüística dirixidas á comunidade investigadora que facilitan a súa investigación, particularmente ferramentas que permiten o deseño e implementación de experimentos perceptivos sobre as linguas.
- Poñer en valor o patrimonio lingüístico-cultural galego mediante a ciencia cidadá, de tal xeito que se promova tanto a “doazón” de datos lingüísticos por parte da cidadanía como a súa participación activa, baixo supervisión científica, na documentación e no enriquecemento dos recursos. Así mesmo, preténdese difundir o coñecemento lingüístico acumulado a través de aplicacións dirixidas a un público non experto.

## 2.4 EDUCACIÓN, LINGUA E LITERATURA

A área de Educación, lingua e literatura integra as actividades de investigación, formación e transferencia do ILG no ámbito educativo. En coherencia coa misión do Instituto de promover a proxección social do coñecemento científico, a área desenvolve investigación sobre educación, lingua, literatura e cultura e impulsa a súa aplicación nos procesos educativos e formativos mediante o deseño de recursos didácticos, a formación de profesionais da educación e a divulgación do coñecemento. Deste xeito, contribúe á mellora da educación lingüística, literaria e intercultural e ao fortalecemento da presenza social do galego. En consecuencia, os principais centros de interese da área son os seguintes:

- Investigar sobre os procesos educativos, con especial atención á diversidade lingüística e cultural, ao multilingüismo, á educación literaria e ás políticas e prácticas de educación lingüística.

**Instituto da Lingua Galega**

Praza da Universidade, 4  
15782 Santiago de Compostela  
(+34) 881 812 815  
ilgsec@usc.gal

- Promover a reflexión, a innovación educativa e a elaboración de materiais en relación coa diversidade lingüística e cultural, favorecendo prácticas de ensino comprometidas coa equidade lingüística, o multilingüismo e a valorización das linguas e as súas variedades, das literaturas e das culturas.
- Diseñar e desenvolver recursos, materiais e estratexias para a educación lingüística e literaria en galego que contribúan á mellora das competencias comunicativas e da formación lectora nos distintos contextos educativos.
- Contribuír á formación do profesorado e doutros axentes educativos, favorecendo a incorporación dos resultados da investigación á práctica profesional.
- Favorecer a transferencia e a divulgación do coñecemento e dos recursos desenvolvidos no ILG entre a comunidade educativa e a sociedade en xeral.